

5 / 2014

fonde

Fondsret
Domme
Afgørelser

Forvaltningsinstituttet

for Lokale Pengeinstitutter

Forord

*Søren Friis,
direktør, cand.jur.
Forvaltningsinstituttet
for Lokale Pengeinstitutter*

Forvaltningsinstituttet er meget glad for atter at kunne udsende en fyldig orientering om, hvad der sker på fondsområdet, navnlig de almindelige fonde. Der er gået et stykke tid, men vi har afventet gennemførelsen af den nye lovgivning.

I arbejdet er nu også indgået en af de meget skarpe fondsjurister, nemlig Ole Reinholdt, der er kendt fra den fondsretlige litteratur.

Vi er glade for den bistand, vi har fået fra professor, lic.jur. Lennart Lynge Andersen.

Hvis en fondsbestyrelse har problemer med den nye lov eller nogle konkrete spørgsmål, står Forvaltningsinstituttet altid til rådighed.

Redaktionen ønsker Dem god læsning!

Søren Friis

Indholdsfortegnelse	
Forord	2
Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet	3
Nogle bemærkninger om fondslovsændringen af 2014	16
Hvad spørger Folketinget om?	19
Nogle nyere afgørelser fra Civilstyrelsen	22
(Uofficiel) sammenskrivning af lov om fonde og visse foreninger	24

Udgivet af Forvaltningsinstituttet
for Lokale Pengeinstitutter
Toldbodgade 33, 3., 1253 København K
Tlf.nr. 3369 1777, fax-nr. 3314 9796
E-mail: forv@forvaltningsinst.dk
www.forvaltningsinst.dk

Redaktion:
Søren Friis, ansvarshavende
Lennart Lynge Andersen, professor, lic.jur.

Grafisk opsætning: MONTAGEbureauet ApS
Foto: Lars Grunwald og Colourbox

Oktober 2014

Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

I denne oversigt omtales de væsentligste ting vedrørende lovgivningen på fondsområdet, domme m.v., der er sket siden nr. 4/2010 af dette blad. De største og væsentligste ændringer er sket i sommeren 2014 med ikrafttræden 1. september 2014. Oversigten suppleres af nogle bemærkninger om, hvad Folketinget spørger om under lovgivningsprocessen, samt en artikel, der belyser baggrunden for ændringerne af fondsloven i 2014.

Lovgivning

1. Fondsloven

1.1. Det første, der skete "siden sidst", var, at der udsendtes **lovbekendtgørelse nr. 938 af 20. september 2012**. Denne lovbekendtgørelse er i sagens natur så misvisende efter ændringerne i 2014, at redaktionen har besluttet at bringe en konsolideret udgave i dette blad. Konsolideringen er selvsagt uofficiel.

1.2. Ved lov nr. 634 af 12. juni 2013 indsattes § 43, stk. 5, hvorefter forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år. Bestemmelsen var led i en generel reform med ændring af bl.a. straffeloven med titlen "Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet". Tidligere forældedes overtrædelser af fondsloven efter to år, men fristen er altså nu blevet forlænget ganske betydeligt. På fondsrettens område vil det antagelig navnlig være overtrædelser af forbudet i § 31 mod ydelser til stiftere, bestyrelsesmedlemmer m.v., der er relevante.

1.3. Ved lov nr. 639 af 12. juni 2013 ændredes henvisningen til offentlighedsloven i § 46, stk. 1, 2. pkt., (og § 56, stk. 1, 2. pkt., vedrørende faglige foreninger) til "30 og 34 i lov om offentlighed i forvaltningen." Ændringen var funderet i, at offentlighedsloven blev ændret, og har ikke større

konsekvenser på fondsområdet. De pågældende bestemmelser i offentlighedsloven tager sigte på at beskytte personers økonomiske forhold m.v. samt erhvervshemmeligheder.

1.4. Ved lov nr. 734 af 25. juni 2014 foretoges en række ændringer i fondsloven. Disse ændringer omtales nedenfor, og suppleres af de nævnte artikler.

1.4.1. I overskriften til kap. 1 indsættes efter ordene "Lovens anvendelsesområde": "m.v.". – Der er ikke tale om nogen stor ændring, men den tilkendegiver, at kap. 1 indeholder yderligere regler ud over lovens anvendelsesområde, navnlig en definition af, hvornår der foreligger en fond.

1.4.2. I § 1 indsættes som nyt stk. 2:

"Ved en fond forstås i denne lov en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, til varetagelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål, som skal kunne efterleves i en længere årrække, og hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue."

Fondsloven indeholder således i fremtiden en legal definition af fondsbegrebet. Bestemmelsen indeholder de kendte elementer i den definition, der har været arbejdet med siden 1985, nemlig kravet om en formue, dennes uigenkaldelige udskillelse fra stifteren, kravet om et eller flere formål, samt kravet om en uafhængig ledelse. Endvidere nævnes i stk. 2, at ingen kan have ejerinteresser i en fond. Det er vel et spørgsmål, om dette krav er en del af definitionen af en fond, eller om der er tale om en retsfølge. I øvrigt er det sådan, at stifterens disposition (yderligere) skal gå ud på, at der ønskes stiftet en fond. De nævnte karakteristika kan – afhængigt

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

af ønsket med dispositionen – føre til dannelsen af en forening.

Man skal ned i forarbejderne for at finde de væsentlige ændringer i § 1, stk. 2, i forhold til den gældende forståelse af fondsbegrebet:

- Det præciseres, at en fonds formål skal kunne efterleves i en længere årrække. Der er ikke fastsat et bestemt åremål for dette krav, men efter praksis skal der være tale om mindst 10 år. Allerede Fondsudvalget fastslog samme princip, men i det praktiske liv har man ikke altid efterlevet det.

- Kravet om en uafhængig ledelse har hidtil været, at mindst ét bestyrelsesmedlem var uafhængig af stifteren. I forarbejderne til den nye bestemmelse hedder det imidlertid bl.a.:

”Herudover fastslås det i den foreslåede definition udtrykkeligt, at der i en fond skal være en i forhold til stifter *selvstændig ledelse*. Kravet om selvstændighed i forhold til stifter medfører, at der i bestyrelsen skal være ét eller flere af stifter uafhængige medlemmer.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, hvornår ledelsen anses for selvstændig i forhold til stifter. Det er i den forbindelse ikke i sig selv tilstrækkeligt, at der er ét medlem af fondens bestyrelse, der er uafhængigt af fondens stifter. Jo større bestyrelse, desto flere uafhængige bestyrelsesmedlemmer kan der således være grund til at stille krav om.

Kravet om en i forhold til stifter selvstændig ledelse skal som udgangspunkt anses for opfyldt, når en tredjedel af bestyrelsens medlemmer er uafhængige af stifter. Kravet om uafhængighed gælder også i forhold til væsentlige gavegivere,

bidragsydere mv., jf. nærmere nedenfor om forslaget til (nyt) stk. 3.

At en tredjedel af bestyrelsesmedlemmer skal være uafhængige betyder, at der skal være mindst ét medlem, der er uafhængig af fondens stifter mv., når bestyrelsen består af 3-4 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst to medlemmer, der er uafhængige af fondens stifter mv., når bestyrelsen består af 5-8 vedtægtsudpegede medlemmer, mindst tre medlemmer, der er uafhængige af fondens stifter mv., når bestyrelsen består af 9-11 vedtægtsudpegede medlemmer, og mindst fire medlemmer, der er uafhængige af fondens stifter mv., når bestyrelsen består af 12-14 vedtægtsudpegede bestyrelsesmedlemmer, og så fremdeles. På denne måde tilgodeses ønsket om en reel uafhængig andel af bestyrelsen.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører ligesom efter gældende ret ikke, at der er et forbud mod, at der sidder stiftere - eller repræsentanter for stifter, hvis stifter er en juridisk person - i fondens bestyrelse. Stifters nærtstående kan endvidere være medlemmer af bestyrelsen. Kravet om, at et eller flere medlemmer af bestyrelsen skal være uafhængige i forhold til stifteren, gælder dog også i forhold til eventuelle nærtstående.

Kravet om et eller flere uafhængige medlemmer af bestyrelsen i forhold til stifter og dennes nærtstående skal desuden være opfyldt både ved fondens stiftelse og efterfølgende gennem hele fondens levetid.

Kravet om en selvstændig ledelse medfører endvidere, at de beslutninger, som bestyrelsen i en fond træffer, skal kunne begrundes alene i fondens formål og interesser.

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

Stifters ønsker med fonden må således komme til udtryk i forbindelse med affattelsen af vedtægten eller dokumenter, der knytter sig hertil. Efter stiftelsen har stifter ikke særlige rettigheder i forhold til fonden ved f.eks. efterfølgende vedtægtsændringer, hvis det ikke klart fremgår af den oprindelige vedtægt.”

Man spørger sig selv, om der ikke her fyres med mahognitræ, herunder om lovgiver tror, at der findes mange almindelige fonde med mere end 5-7 bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelser med 12-14 medlemmer har jeg gennem årene kun hørt om ganske enkelte gange, og det er i øvrigt karakteristisk, at indretninger med så mange bestyrelsesmedlemmer er oprettet af organisationer, der har vanskeligt ved at slippe ejendomsretten, hvorfor der alligevel ikke foreligger en fond. Også regelsættet for aflønning af en bestyrelse i en ikke-erhvervsdrivende fond sætter begrænsninger i ”store” bestyrelser.

Det er en moderne tankegang, at man skaber bedre vilkår for fonden som sådan, såfremt man søger at stække stifters (mulighed for) indflydelse gennem kravet om et eller flere såkaldt uafhængige medlemmer af fondsbestyrelsen. Det kan kun ske gennem et forbud mod, at stifter og nærtstående slet ikke må udpeges til bestyrelsen. Et sådant skridt vil mange føle som ganske vidtgående. Erkendes må, at det nuværende krav ikke er byrdefuldt – man kan eksempelvis blot sætte ”husadvokaten” i bestyrelsen, og det er jo den teknik, der har været meget anvendt – men med de nye regler har man lavet et system, hvis nytte man kan være i tvivl om. Kravet må være kvalitet i bestyrelsesarbejdet; det er selvsagt et ultimativt krav som fremhævet i forarbejderne, at ”de beslutninger, som bestyrelsen i en fond træffer, skal kunne begrundes alene i fondens formål og interesser”, men der er ikke belæg for at antage, at der her er forskel på afhængige og uafhængige medlem-

mer. Vejen fremad er en hel anden, se nedenfor i artiklen.

Om overgangsspørgsmålet, det vil navnlig sige betydningen for bestående fonde, se nedenfor under 1.5. Allerede her nævner jeg dog, at de nye uafhængighedsregler ikke gælder for bestående fonde (hverken nu eller ved ændringer i bestyrelsen). Nye fonde – d.v.s. en fond, der stiftes efter den 1. september 2014 - skal opfylde det skærpede uafhængighedskrav.

1.4.3. I § 1 indsættes som nyt stk. 3:

”Væsentlige gavegivere og bidragsydere m.v. sidestilles i alle henseender med fondens stifter. Oplysninger om væsentlige gavegivere og bidragsydere m.v., som tildeler fonden midler efter fondens stiftelse, skal indsendes til fondsmyndigheden senest fire uger efter fondens modtagelse af midlerne.”

Indsættelsen af de to nye stykker betyder, at de hidtidige stk. 2-5 bliver stk. 4-7. Det er ”konsekvensændringer”.

Det må antages, at der med stk. 3 alene er tale om en kodifikation, hvorimod det udtrykkelige orienteringskrav er nyt. Det følger imidlertid reglen om, at stifters navn altid skal oplyses, til dørs. Det hedder i forarbejderne, at

”Den for[e]slåede bestemmelse tilsigter at omfatte alle former for tilførsel af midler til en fond, som ikke modsvares af en reel modydelse - selve sondringen mellem, om der er tale om en gavegiver eller en bidragsyder, er derfor ikke afgørende. En gave vil dog typisk være karakteriseret ved overdragelse af midler uden modydelse af nogen art, mens et bidrag vil være karakteriseret ved overdragelse af midler mod en modydelse, men hvor modydelsen ikke mod-

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

svarer overførslen af midler og derfor fortsat indeholder et gaveelement.

Hvorvidt en gave eller et bidrag mv. må anses for væsentlig, vil skulle afgøres konkret i forhold til den enkelte fond. Der kan ikke opstilles generelle regler for, hvornår en betaling til en fond skal anses for væsentlig, da der er forskel på fondene i forhold til størrelse af de bundne aktiver og den bundne egenkapital. En bidragsyder, som ved fondens stiftelse eller løbende giver bidrag, som i sig selv bevirker, at fonden kan udøve eller fortsætte sin virksomhed, må dog som det klare udgangspunkt betragtes som en væsentlig bidragsyder.

Med til den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 3, 2. pkt., sikres det, at også oplysninger om væsentlige gaver og bidrag, der tilgår fonden efter stiftelsen, oplyses over for fondsmyndigheden. Der kan søges om aktindsigt i disse oplysninger efter bl.a. offentlighedsloven. Det bemærkes, at der for så vidt angår gaver, der ydes i forbindelse med stiftelsen, vil skulle oplyses herom i vedtægten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7 (forslaget til § 6, stk. 1, nr. 2), idet væsentlige gavegivere mv. sidestilles med stifter.

Et vigtigt fortolkningsspørgsmål synes ikke behandlet i lovens forarbejder. Det hedder som netop citeret, at § 1, stk. 3, "tilsigter at omfatte alle former for tilførsel af midler til en fond, som ikke modsvares af en reel modydelse - selve sondringen mellem, om der er tale om en gavegiver eller en bidragsyder, er derfor ikke afgørende." Det afgørende for bestemmelsens anvendelse er, om der foreligger gave eller bidrag. Der må (derfor) antages, at offentlige ydelser, eksempelvis støtte til kultur, der jo præsumptivt ikke er en gave, og som præsumptivt er almennyttigt, ikke er omfattet af

§ 1, stk. 3. Disse midler kører fortsat deres eget løb, og de må bedømmes særskilt.

1.4.4. I den nye § 1, stk. 4, nr. 2 (tidligere stk. 2, nr. 2) indsættes en henvisning til dagtilbudsloven, der er en lov på socialministeriets område. Dette skyldes, at reglerne om kommuners og regioners i forhold til dagsinstitutionspladser i 2007 blev overført til dagtilbudsloven.

1.4.5. I § 1, stk. 3, der bliver stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

"En fond kan dog ikke undtages fra loven, hvis den myndighed, der varetager et tilsyn som anført i 1. pkt., er stifter af fonden."

Efter reglens 1. pkt. kan Civilstyrelsen bestemme, at en fond, som på anden måde end efter fondsloven er undergivet et vist statsligt eller kommunalt tilsyn, helt eller delvis skal være undtaget fra loven. Man ønskede hermed at undgå dobbeltadministration, og bestemmelsen er blevet anvendt en del gange i de forløbne år. Det har vist sig, at nogle fonde, der i øvrigt ville kunne undtages efter 1. pkt., er stiftet af den offentlig myndighed, der hermed fik en dobbeltrolle. Efter moderne tanker om habilitet og kapitalens udskillelse fra stifteren er dette en uheldig kombination, og man har derfor indsat 2. pkt., således at stifteren ikke samtidig kan være tilsynsførende. Det præciseres i forarbejderne, at dette også omfatter væsentlige gavegivere.

1.4.6. § 1, stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., får følgende ordlyd:

"Fonde, hvis aktiver ikke udgør 1 mio. kr. eller derover, er ikke omfattet af loven."

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

Denne ændring må antages at være den mest principielle i 2014-loven, og selv om beløbsforhøjelsen svarer til den teknik, man anvendte i 1991, rejser der sig spørgsmål. Nogle af disse er behandlet i artiklen nedenfor om Folketingets spørgsmål under behandlingen i Tinget, men her nævnes følgende:

Baggrunden for forhøjelsen er efter forarbejderne følgende:

”En lang række mindre fonde har ingen - eller *meget få* - midler til uddeling, når udgifterne til administration, herunder omkostninger til forvaltningsafdeling og/eller revisor, er afholdt. Disse fonde har, bl.a. grundet de seneste års renteutvikling, ofte vanskeligt ved at opnå et sådant afkast af formuen, der gør det muligt at støtte det eller de angivne formål i et omfang, der gør det rimeligt at lade dem være omfattet af loven og det dertilhørende tilsyn mv.

For at sikre, at fonde omfattet af fondsloven fra start har et passende kapitalgrundlag, som muliggør en reel opfyldelse af stiftelsesformålet, foreslår Justitsministeriet, at beløbsgrænsen hæves til mindst 1 mio. kr., således at fonde med aktiver under 1 mio. kr. ikke længere er omfattet af loven, og at fonde ved oprettelsen skal have aktiver på mindst 1 mio. kr. ...”

Om betydningen af lovændringen hedder det:

”I forhold til de eksisterende fonde, der ikke har aktiver på 1 mio. kr. eller derover, betyder forhøjelsen af beløbsgrænsen, at disse fonde ikke længere omfattes af fondsloven. Disse fonde vil dog stadig være fonde efter de almindelige fondsretlige regler, og bestemmelserne i fondslovens § 6, stk. 1 (om krav til vedtægter), § 7 (om begrænsninger i adgangen til at stifte fami-

liefonde), § 8, stk. 1, 2. pkt. (om at aktiverne og egenkapitalen skal stå i rimeligt forhold til formålet), og kapitel 9 (om vedtægtsændringer) vil fortsat finde anvendelse, jf. fondslovens § 1, stk. 4, 2. pkt. (der med lovforslagets § 1, nr. 2, bliver til stk. 6, 2. pkt.).

Herudover er der en række af lovens bestemmelser, som er udtryk for almindelige fondsretlige grundsætninger, og som derfor også fortsat vil gælde for disse fonde. Det betyder f.eks., at bestyrelsesmedlemmer ikke må være umyndige eller under konkurs, og at der er en egentlig udelingspligt for fonden.

... (*beskatning, se ndf.*)”

Det er efter min bedømmelse utvivlsomt, at man med forhøjelsen har foretaget et fornuftigt og vigtigt skridt, og at det samme gælder for dispensationsbestemmelsen i § 8. Fondsloven har altid haltet bagefter, og med de senere års renteforhold er det blevet yderligere markant. Forhøjelsen giver incitament til, at bestyrelserne i små fonde spørger sig selv, om der bør søges samtykke til at opløse fonden og uddele midlerne over en kortere periode, og det giver tilsvarende Civilstyrelsen mulighed for at overveje, om den nuværende opløsningsgrænse (”omkring 600.000 kr.”) bør reguleres. Der findes vistnok allerede konkrete afgørelser, hvor man er gået videre, men i forbindelse med lovens ikrafttræden har Civilstyrelsen oplyst, at man er indstillet på i fremtiden at arbejde med en opløsningsgrænse på 1 mio. kr. Dette virker ud fra baggrunden for loven både rigtigt og rimeligt.

Det er givet, at ovennævnte forarbejder om, hvilke regler, der finder anvendelse for små fonde, ikke er komplet. Der skal eksempelvis stadig udarbejdes et årsregnskab, og der skal foretages revision. Besty-

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

relsen må ikke begynde at spekulere for fondens midler. Om et praktisk spørgsmål – pligten til at lade midlerne bestyre i en godkendt forvaltningsafdeling – har Civilstyrelsen oplyst, at fonde, der fra den 1. september 2014 falder under 1 mio. kr.'s grænsen i § 1, stk. 6, kan udgå af forvaltningsafdelingen uden vedtægtsændring, hvis vedtægterne blot henviser til det regelgrundlag, der var gældende, da vedtægterne blev underskrevet. Vedtægterne kan så blive tilpasset ved lejlighed.

Sammenholdt med ændringen af § 8 (ndf. 1.4.11) betyder forhøjelsen, at man i højere grad undgår problemet med de mange små fonde.

1.4.7. I § 1, stk. 5, der bliver stk. 7, ændres ”stk. 2, nr. 1-3, 6 eller 7, eller stk. 4, eller som er undtaget fra loven i medfør af stk. 3” til: ”stk. 4, nr. 1-3, 6 eller 7, eller stk. 6, eller som er undtaget fra loven i medfør af stk. 5.”

Der er tale om konsekvensændringer.

1.4.8. I § 6, stk. 1, nr. 1, indsættes efter ”fondens navn”: ”og eventuelle binavn”.

Ændringen skyldes ordenshensyn og får ikke betydning for mange almindelige fonde.

1.4.9. I § 6, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

”2) fondens stifter (stiftere),”

Nr. 2-8 bliver herefter nr. 3-9.

Det udtrykkelige krav om, at stifters navn oplyses i vedtægterne, skyldes efter forarbejderne, at man ønsker at skabe større klarhed. Det må antages, at

næsten alle fonde i dag opfylder kravet, men man har altså ikke villet give kravet tilbagevirkende kraft.

1.4.10. § 6, stk. 2, 2. og 3. pkt., ophæves.

Stk. 2, 2. pkt., bortfalder som følge af den under 1.4.9. nævnte regel om, at stifters navn skal oplyses i vedtægterne.

Efter det hidtidige 3. pkt. skulle vedtægtsændringer sendes til told- og skatteforvaltningen sammen med selvangivelsen. Ophævelsen skyldes efter forarbejderne, at ”SKAT ikke har brug for disse oplysninger i forhold til behandlingen af skatteansættelsen.”

Det virker, som om det her er gået lige lovlig hurtigt. Det er klart, at en vedtægtsændring ikke skal sendes til Civilstyrelsen, idet styrelsen har behandlet sagen og i givet fald har godkendt ændringen. Koncipisten synes at overse, at en fonds formålsbestemmelse(r) er omdrejningspunktet både civilretligt og skatteretligt, og at skattemyndighederne fra 1987 (og styrket fra 1992) har en væsentlig rolle, når det gælder bedømmelsen af, om en uddeling er fradragsberettiget eller ej. Der foreligger ikke hensyn, der tilsiger, at skattemyndighederne ikke er i besiddelse af ajourførte oplysninger vedrørende fondene, og det kan føre til en længere brevveksling med skattemyndighederne, hvis de mener, at en uddeling ikke er fradragsberettiget, funderet i deres manglende kendskab til, at der er sket ændringer.

1.4.11. I § 8, stk. 1, 1. pkt., ændres ”for over 250.000 kr.” til: ”på mindst 1 mio. kr.”. og i § 8, stk. 2, ændres ”250.000 kr. eller derunder” til: ”under 1 mio. kr.”.

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

Ændringen skal ses i lyset af den nye bestemmelse i § 1, stk. 6. Den betyder, at der i fremtiden ikke kan stiftes fonde med aktiver under 1. mio. kr., medmindre Civilstyrelsen giver dispensation. Bemærkningerne til lovforslaget udtaler sig ikke om praksis vedrørende dispensation, men i høringsnotatet samt i besvarelsen af spørgsmål 3 fra Folketinget er man inde på spørgsmålet. Det hedder i høringsnotatet, at "I forhold til dispensationsadgangen efter fondslovens § 8, stk. 2, bemærkes i øvrigt, at denne – på grund af den gældende kapitalgrænse på 250.000 kr. – hidtil har haft et begrænset anvendelsesområde. Efter Justitsministeriets opfattelse må dispensationsadgangen imidlertid antages at blive anvendt i et vist videre omfang, såfremt den foreslåede forhøjelse minimumskapitalkrav vedtages."

Jeg stiller mig meget tvivlende over for disse bemærkninger. Med den ene hånd siger man (helt berettiget), at det ikke kan nytte noget at acceptere små fonde, idet de ikke har det fornødne økonomiske råderum, hvorefter man med den anden hånd "lover", at Civilstyrelsen ("i et vist videre omfang") vil se mildt på dispensationsansøgninger. Det er jo Civilstyrelsen, der har den fondsretlige ekspertise, og dér ved man utvivlsomt, at der ikke er meget fornuft bag at give dispensation selv med den forhøjede grænse. Det skulle også nødigt udvikle sig, således som man finder sager fra 1990'erne, at en dispensation betinges af, at fonden ikke må have omkostninger. Det kan jo ikke styres og er et urimeligt vilkår.

Man bør derfor fortsætte den hidtidige dispensationspraksis, således at dette kræver en helt særlig begrundelse. Et andet forhold er, at 2014-loven ikke har rørt ved fondslovens § 8, stk. 3, der også overlevede i 1991. Efter denne bestemmelse gælder (nu) 1 mio. kravet ikke for fonde, der stiftes i henhold til et testamente, der er oprettet før den 1. ja-

nuar 1985. Bestemmelsen er ejendommelig, fordi der ikke er ren passage – i 1991 blev det fastsat, at fondens aktiver og formål skal stå i et rimeligt forhold til hinanden. Hvis der dukker et sådant testamente op – det kan jo sagtens tænkes – vil det bedste råd oftest være at søge fondsdannelsen permuteret efter arvelovens § 92, således at midlerne kan udbetales til formålet på én gang.

1.4.12. I § 9 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

"Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, kan en fonds bestyrelse uddele de aktiver, som senere tilfalder fonden som gave, hvis gaven udgør et ubetydeligt beløb efter fondens forhold, og det klart må antages at have været gavegivers ønske, at gaven skal anvendes til uddeling."

§ 9, stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6. I § 9, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres "stk. 2" til: "stk. 3", og i § 9, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres "stk. 1 og 3" til: "stk. 1 og 4". – Der er tale om konsekvensændringer.

Fondsloven bygger som bekendt på et system, således at kapitalen/kapitalaktiverne som hovedregel er bundet, medens indtægter skal uddeles. Der oplyses, at der har været en vis tvivl med hensyn til mindre beløb – navnlig indsamlede midler – og det har ført til den nye § 9, stk. 2. Loven oprettholder de hidtidige principper med hensyn til de bundne midler, idet der i bestemmelsen opstilles tre betingelser, gavekravet, der skal foreligge et ubetydeligt beløb, når fondens øvrige midler tages i betragtning, og endelig skal det være gavegivers ønske, at midlerne skal anvendes til uddeling. Om den anden betingelse er opfyldt, må i sagens forstand afhænge af de konkrete tal, og med hensyn til den tredje betingelse må det antages, at der i selve indsamlingsinstituttet ligger en tilkendegivelse af – navnlig ved mindre beløb – at man er indforstået

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

med, at midlerne uddeles straks. Andet vil virke ejendommeligt.

Man skal være opmærksom på, at høringsnotatet indeholder nogle betragtninger over, hvad der ligger i "ubetydeligt beløb". Det hedder bl.a.:

"Således skal beløbet først og fremmest ses i forhold til fondens formue. Efter omstændighederne vil imidlertid også beløb, der – set i forhold til fondens formue – ikke er ubetydelige, i helt særlige tilfælde kunne omfattes af bestemmelsen.

Der kan herom i øvrigt henvises til følgende eksempler:

Eks. 1: En fond har aktiver for 1 mio. kr. Den modtager en enkeltstående gave på 5.000 kr. under omstændigheder, hvor det klart må antages at have været gavgivers ønske, at gaven skal anvendes til uddeling.

De 5.000 kr. må anses for at være et ubetydeligt beløb set i forhold til fondens formue. Bestyrelsen kan uden fondsmyndighedens samtykke uddele gaven efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, i fondsloven.

Eks. 2: En fond har aktiver for 1 mio. kr. Den modtager en enkeltstående gave på 25.000 kr. under omstændigheder, hvor det klart må antages at have været gavgivers ønske, at gaven skal anvendes til uddeling.

De 25.000 kr. kan ikke umiddelbart anses for at være et ubetydeligt beløb set i forhold til fondens formue. Bestyrelsen kan derfor ikke uden fondsmyndighedens samtykke uddele gaven efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, i fondsloven. Forholdet omfattes derimod af

fondslovens § 9, stk. 1, nr. 2, der ikke foreslås ændret.

Eks. 3: En fond har aktiver for 1 mio. kr. Fondens modtager i forbindelse med en konkret aktivitet omfattet af dens formål i alt 2 mio. kr. i donationer, og det må – på baggrund af omstændighederne ved den konkrete aktivitet – klart antages at have været alle gavgivernes ønske, at donationerne skal bruges til uddeling, uden at dette dog eksplicit er kommet til udtryk.

Beløbet på 2 mio. kr. består bl.a. af en lang række mindre donationer, som utvivlsomt hver især udgør et ubetydeligt beløb set i forhold til fondens forhold, herunder særligt i forhold til fondens formue. Bestyrelsen kan derfor uden fondsmyndighedens samtykke uddele disse beløb, jf. den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, i fondsloven.

Beløbet på 2 mio. kr. består endvidere af 10 donationer à 25.000 kr. Disse donationer kan hver især – set i forhold til fondens formue – ikke anses for at udgøre ubetydelige beløb, men set i forhold til de øvrige modtagne beløb, det samlede modtagne beløb og den sammenhæng, beløbene er modtaget, vil de modtagne beløb på trods heraf kunne anses for ubetydelige i forhold til fondens forhold, og de vil dermed kunne uddeles uden fondsmyndighedens samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, i fondsloven.

Det bemærkes i øvrigt, at får bestyrelsen i en fond tilbudt et større beløb i forhold til fondens forhold fra en gavgiver, bør det inden fondens modtage af gaven mv. klarlægges, om gavgiver ønsker, at midlerne skal anvendes til uddeling. I modsat fald vil formodningen være, at gaven

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

– idet den udgør et større beløb – skal tillægges den bundne kapital, jf. herved fondslovens § 9, stk. 1, nr. 2, der ikke foreslås ændret.

Justitsministeriet bemærker afslutningsvis, at ministeriet ikke har fundet, at den foreslåede mulighed for at uddele gaver giver anledning til at præcisere reglerne om bestyrelsens pligt i forhold til bestyrelsen af kapitalen svarende til reglerne herom i erhvervsfondsloven. Det bemærkes herved, at de ikke-erhvervsdrivende fondes kapital som udgangspunkt anbringes i overensstemmelse med anbringelsesbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 957 af 10. juli 2013 om anbringelse og bestyrelse af fondes midler.”

Jeg er meget bekymret over disse bemærkninger. Eksempel 1 er selvsagt banalt, men ministeriets bemærkninger til både eksempel 2 og 3 kan give en fondsbestyrelse (og Civilstyrelsen) problemer, når det kommer til den praktiske håndtering. Er besvarelsen af eksempel 2 i det hele taget rigtigt? Det er rigtigt, at man bør søge gavegivers udtrykkeligt standpunkt, men det er ikke altid muligt, dels ikke ved indsamlinger, dels ikke ved højtidelig begivenheder, hvor der pludselig hives en stor check op. Ligesom man ikke skal underskrive vigtige dokumenter i brudesengen, kan man jo vanskeligt indføje i takketalen, at der lige er nogle formalia, der skal ordnes.

Endelig kommer det i betragtning, at ingen tilsyneladende har tænkt over, at den skattemæssige situation med hensyn til gaver, der skal tilgå kapitalen, og gaver, der skal anvendes til uddeling, er forskellig.

1.4.13. I § 11, stk. 2, 1. pkt., udgår ”samt til told- og skatteforvaltningen”, og

§ 11, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

”Meddelelse om ændringer af bestyrelsens sammensætning skal indsendes til fondsmyndigheden senest fire uger efter ændringens vedtagelse.”

Ændringen af stk. 2, 1. pkt. har samme begrundelse som ændringen af § 6, se ovenfor under 1.4.10. Atter virker det ejendommeligt, at skattemyndigheden ikke skal være i besiddelse af aktuelle oplysninger.

Ændringen af stk. 2, 2. pkt. betyder, at der kommer en ny tidsfrist. Det er stadig reglen (efter 1. pkt.), at den første bestyrelsesfortegnelse skal sendes til fondsmyndigheden senest 3 måneder efter oprettelsen af fonden, men med hensyn til senere ændringer gælder der i fremtiden en 4-ugers frist.

1.4.14. I § 13, stk. 4, udgår ”klart”.

Efter den hidtidige affattelse af fondslovens § 13, stk. 4, skal et bestyrelsesmedlem (bl.a.) udtræde af fondsbestyrelsen, hvis den pågældende har ”vist sig klart uegnet”. Lovændringen fjerner ordet ”klart”, således at det i fremtiden er udtrædelsesgrund, hvis den pågældende har vist sig ”uegnet”. – Selv om man har tilsigtet en skærpelse, bliver der næppe tale om den store forskel, men man skal være opmærksom på, at antallet af sager, hvor fondsmyndigheden anvender § 13, stk. 4, som springbræt for, at den pågældende skal udtræde, er stigende.

Det hedder i øvrigt i høringsnotatet bl.a.:

”Den foreslåede ændring af kriteriet for, hvornår et bestyrelsesmedlem bør udtræde af bestyrelsen, har først og fremmest til formål at understrege vigtigheden af, at det enkelte bestyrelsesmedlem vurderer sin egen egnethed i forhold til at varetage fondens formål, opgaver og interesser.>

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

Den foreslåede ændring forventes som det klare udgangspunkt derfor heller ikke at give anledning til flere sager end hidtil om afsættelse af bestyrelsesmedlemmer. Det bemærkes herved i øvrigt, at fondsmyndighedens kompetence til efter fondslovens § 14 (som ikke foreslås ændret), at afsætte bestyrelsesmedlemmer også fremover forudsættes bragt i anvendelse alene i undtagelsestilfælde, jf. herved bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 16.”

1.4.15. I § 31, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter ”gælder for”: ”de nævnte personers mindreårige børn og”.

Bestemmelsen tager sigte på at præcisere retstilstanden efter dommen U 2006.866 H (tidligere omtalt her i bladet), hvor Højesteret fastslog, at forbudet i fondslovens § 31 om uddeling til bestyrelsesmedlemmer m.v. også omfattede bestyrelsesmedlemmers mindreårige, hjemmeboende børn. § 31 er nu blevet ændret, således at forbudet udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, og forbudet omfatter – selvsagt - mindreårige børn af hele den kreds, der er nævnt i § 31. Der er tale om mere end en præcisering, idet man samtidig har skabt en retstilstand, således at forbudet omfatter såvel ikke-hjemmeboende som hjemmeboende børn. Dette må antages at være en ændring af praksis i (navnlig) familiefonde, og såvel fondsbestyrelserne, revisor og forvaltningsafdelingerne skal være opmærksomme herpå.

1.4.16. I § 43, stk. 2, nr. 1, ændres ”stk. 1 og 2,” til: ”stk. 1 og 3,”. Det er en konsekvensændring.

I § 43, stk. 2, nr. 2, udgår ”eller § 41”. Fondslovens § 41 bestemmer, at beslutning om anlæggelse af sag mod bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer eller tredjemand (kan) træffes af bestyrelsen

eller af fondsmyndigheden. Efter forarbejderne er der ikke noget praktisk behov for, at § 41 – der opretholdes – skal være strafbelagt. Det virker rigtigt; hvis en fondsbestyrelse ikke ønsker at anlægge sag, må fondsmyndigheden overveje, om dette skridt skal tages. Til gengæld kan en manglende reaktion fra fondsbestyrelsens side betyde, at fondsmyndigheden samtidig må overveje, om medlemmerne er egnede til at sidde i bestyrelsen, jf. § 13, stk. 4.

§ 45, stk. 1, nr. 4, ophæves. Der var tale om en bemyndigelse til justitsministeren til at forhøje beløbsbegrænsningerne i (nu) § 1, stk. 6, og § 8. Bemyndigelsen har aldrig været anvendt. Efter at beløbet begge steder er hævet til 1 mio. kr., er bemyndigelsen fundet overflødig. Det er klart, at det ikke kommer på tale lige med det samme at ændre den nye grænse, men bag ophævelsen af stk. 1, nr. 4, kan også – udtalt – ligge, at der er tale om et sådan skridt, at det bør ske direkte i loven, d.v.s. at Folketinget skal involveres.

Nr. 5 og 6 bliver herefter nr. 4 og 5. I § 45, stk. 2, ændres ”nr. 1 og 5,” til: ”nr. 1 og 4,”. I begge tilfælde er der tale om konsekvensændringer.

1.4.17. § 46 affattes således:

”Enhver har ret til hos fondsmyndigheden at få kopi af en fonds årsregnskaber. §§ 30 og 34 i lov om offentlighed i forvaltningen finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En fond har pligt til hurtigst muligt og inden for to uger at indsende kopi af årsregnskaber til fondsmyndigheden på dennes anmodning til brug for behandling af en anmodning efter stk. 1.”

Ændringerne betyder, at begæringer om aktindsigt skal ske til fondsmyndigheden (Civilstyrelsen),

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

hvor det i dag er skat, der står for denne service. Det forekommer helt rigtigt at foretage denne ændring. Problemet med, at fondsmyndigheden ikke nødvendigvis har et ajourført materiale (der er jo ikke noget register), søges afhjulpet gennem den nye bestemmelse i stk. 2.

Den tidligere bestemmelse i stk. 46, stk. 2, der gav hjemmel til at kræve gebyr, er ikke gentaget. Hjemmel hertil findes i fondslovens § 45, stk. 1, nr. 5.

1.4.18. De øvrige ændringer af loven vedrører de faglige foreninger og omtales ikke her.

1.5. Loven træder i kraft den 1. september 2014.

I den første overgangsbestemmelse hedder det:

”For fonde, der er stiftet før lovens ikrafttrædelse, indebærer fondslovens § 1, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, ikke krav om ændringer i forhold til sammensætningen af fondens bestyrelse. Endvidere finder fondslovens § 6, stk. 1, nr. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7, ikke anvendelse for disse fonde.”

Som det ses, vedrører denne bestemmelse konsekvenserne af, at man indsætter en definition af fondsbegrebet i fondsloven (samt stiller krav om, at stifters navn angives). Dens indhold er, at man på punkter ikke har villet give loven tilbagevirkende kraft. Det gælder den nye uafhængighedsdefinition – der som nævnt findes i forarbejderne og ikke direkte i loven – og det gælder kravet om, at stifters navn fremgår af vedtægterne. Det hedder i forarbejderne:

”Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at i forhold til eksisterende fonde, der er oprettet før lovens ikrafttrædelse, indebærer den foreslåede § 1, stk. 2, i fondsloven ikke krav om ændringer i

forhold til sammensætningen af fondens bestyrelse. Det vil sige, at sammensætningen af bestyrelsen i allerede stiftede fonde også ved senere udskiftning af bestyrelsesmedlemmer fortsat kan være den samme som hidtil, selv om dette måtte betyde, at kravet om, at en tredjedel af medlemmerne i bestyrelsen er uafhængige af stifter, ikke er opfyldt. ...”

Det er således overladt til en uvis fremtid, hvor tanker om uafhængighed får gennemslagskraft for de almindelige fonde. I den nye erhvervsfondslov har man valgt en noget anden løsning, jf. § 133, stk. 6-8. Denne lov træder i kraft ved erhvervs- og vækstministerens bestemmelse.

1.6. I den anden overgangsregel hedde det følgende:

”For fonde, der som følge af denne lovs § 1, nr. 4, ved lovens ikrafttrædelse ikke længere er omfattet af fondsloven, jf. dog § 1, stk. 4, 2. pkt., der bliver § 1, stk. 6, 2. pkt., og som dermed overgår fra skattepligt efter fondsbeskatningsloven til skattepligt efter selskabsskatteovens § 1, stk. 1, nr. 6, finder reglerne om ophørsbeskatning i selskabsskatteovens § 5, stk. 4, jf. fondsbeskatningslovens § 2, stk. 1, ikke anvendelse. Overgangen til beskatning efter selskabsskatteovens § 1, stk. 1, nr. 6, sker for disse fonde fra det førstkommande indkomstår efter lovens ikrafttræden.”

Bestemmelsens 1. pkt. tager sigte på, at der ikke skal ske ophørsbeskatning, selv om en fond falder uden for fondsloven (og dermed også uden for fondsbeskatningsloven). Det andet pkt. – der blev indsat under Folketingets behandling – har en anden begrundelse. Det hedder i forarbejderne:

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

”Fonde, hvis aktiver udgør mindre end 1 mio. kr., kan ønske at fusionere med andre fonde for derved at bringe aktivmassen over beløbsgrænsen på 1 mio. kr. Dermed vil fonden fortsat være omfattet af fondsloven og beskattningen efter fondsbeskatningsloven. Hvis en sådan fusion skal kunne gennemføres efter reglerne i fusionskatteloven, skal fusionen imidlertid gennemføres, inden fondene er overgået til beskattning efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6.

For at give de berørte fonde praktisk mulighed for at gennemføre sådanne fusioner foreslås det, at overgangen fra beskattning efter fondsbeskatningsloven til beskattning efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, ikke sker allerede fra tidspunktet for lovens ikrafttræden den 1. juli 2014 [ændret til den 1. september 2014, min bemærkning], men først fra det førstkommande indkomstår efter lovens ikrafttræden.”

En væsentlig virkning for den løbende administration er, at de små fonde ikke har indberetningspligt med hensyn til legatuddelinger. Dette ændrer ikke på den skattemæssige situation for legatmodtageren.

Nye bekendtgørelser

Der er kommet en ny anbringelsesbekendtgørelse (nr. 957 af 10. juli 2013). Der er i al væsentlig tale om en konsolidering. Forvaltningsafdelingen besvarer gerne tvivlsspørgsmål.

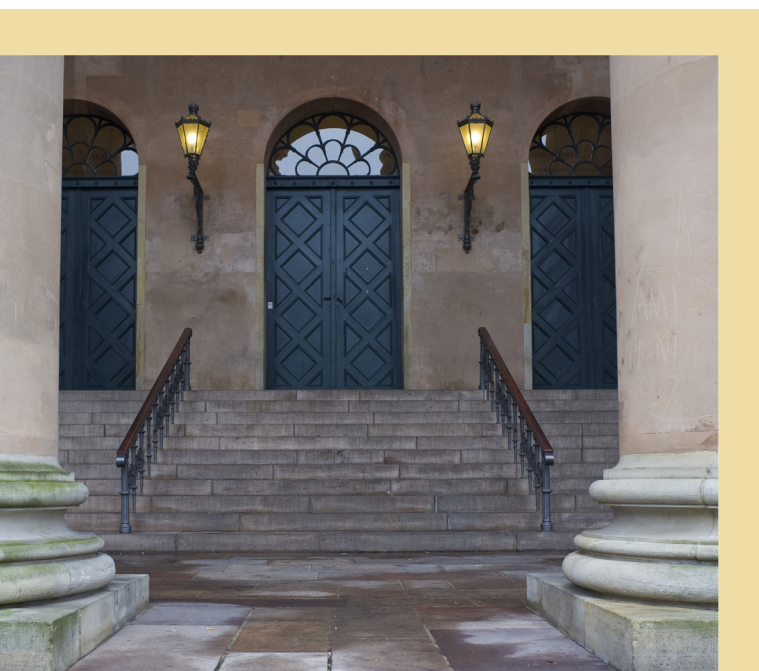
2. Erhvervsdrivende fonde

Uafhængigt af ændringerne i den almindelig fondslov har Folketinget vedtaget en helt ny lov om erhvervsdrivende fonde – lov nr. 712 af 25. juni 2014. Den træder først i kraft ved erhvervs- og vækstministerens nærmere bestemmelse. Ændringerne er meget omfangsrige, og der er derfor udarbejdet en hel ny lov.

Domme

Der er siden Fonde 4/2000 afsagt flere domme på fondsrettens område. Nogle er domme der dog unde anke og vil blive omtalt i et senere nummer af bladet.

Højesterets dom af 5. september 2014 (endnu ikke optaget i Ugeskrift for Retsvæsen, men kan findes på Højesterets hjemmeside) i sagen x-fond mod Civilstyrelsen er principiel. En person stiftede i 2000 en fond med en kapital på 25 mio. kr. Fondens primære formål er at støtte og sikre, at der primært i en nærmere angiven kommune, subsidiært i andre kommuner i Danmark opføres ejendomme i form af bofællesskaber eller lignende institutioner, der varetager interesserne for psykisk handicappede. Vedtægterne udtalte desuden, at fonden ikke yder tilskud til psykisk handicappede, såfremt disse ”må anses som ”stofmisbrugere” i bred forstand”. Som subsidiære formål var indsat at yde tilskud til kommunale foranstaltninger for sindslidende primært i vedkommende kommune, og endelig kunne fondens midler anvendes til dygtiggørelse af personale, der arbejder inden for bofællesskaber, dagcentre samt på sygehuse, f. eks. i form af kurser, skoleophold m.v.

...Lovgivning, domme m.v. på fondsområdet

Det hører med til bedømmelsen, at stifter selv var sindslidende, og der blev ikke lagt skjult på, at han ønskede/håbede på at der kunne skabes en egnet bolig med relevante faciliteter. Fondsbestyrelsen forsøgte over flere år at købe en egnet grund, men i 2005 opgav man dette og skrev til Civilstyrelsen, at man ønskede fonden opløst med den virkning, at midlerne blev tilbageført til stifteren. Bestyrelsen anførte navnlig, at ”virkelighedens forhold ikke har udviklet sig i gunstig retning for gennemførelsen af fondsformålet. Civilstyrelsen afslog ansøgningen i begyndelsen af 2007. Styrelsen henviste til praksis efter fondslovens § 32 og bemærkede, at man særligt havde ”lagt vægt på, at fondens formål, som vedtægten er formuleret, også kan opfyldes ved oprettelse af bofællesskaber uden for xx Kommune, ligesom det fortsat er muligt at efterleve fondens subsidiære formål.”

Stifteren afgik ved døden ultimo 2006. Efter at have skrevet til flere kommuner, søgte fondsbestyrelsen i 2009 på ny om opløsning af fonden, fundet i forudsætningssvigt. Dette afslog Civilstyrelsen i 2010, hvorefter fonden anlagde sag mod Civilstyrelsen. Landsretten frifandt styrelsen i 2012. Fonden gjorde her navnlig gældende, at stifterens forudsætninger med fondsstiftelsen var bristede, når det gjaldt (hoved)formålet. Senere for Højesteret gjorde fonden gældende, at det ville være ulovligt at opfylde formålet, idet der ville foreligge en ulovlig forskelsbehandling af de psykisk handicappede, der er eller har været stofmisbrugere. Endelig nedlagde man påstand om, at uddeling til de sekundære formål ikke kunne ske, medmindre det primære formål blev opfyldt.

Højesteret frifandt Civilstyrelsen for den principielle påstand om opløsning. Højesteret fandt, at vedtægternes bestemmelse om stofmisbrugere skulle forstås på den måde, at den alene angår psykisk handicappede personer, der aktuelt har et

stofmisbrug. Det ville derfor ikke udgøre ulovlig forskelsbehandling at opfylde fondens primære formål, ligesom der ikke efter bevisførelsen var grundlag for at fastslå, at det i praksis ville være umuligt at opfylde fondens primære formål. Retten udtalte herom, at man havde lagt vægt på, at svarene fra kommunerne og regionerne måtte anses for at være baseret på en urigtig forståelse af vedtægten.

Også i øvrigt frifandt Højesteret Civilstyrelsen. Det hedder, at ”Højesteret finder, at fondens primære og subsidiære formål lader sig opfylde uafhængigt af hinanden”.

På grund af vedtægternes udformning samt Højesterets præmisser er dommen ikke helt så principiel, som det kan se ud ved en umiddelbar betragtning. Det skyldes navnlig, at Højesteret – med rette – afviser påstanden om, at uddeling til de sekundære formål ikke kunne ske, medmindre det primære formål blev opfyldt. Med dette lægges der et skjold om fondsdannelsen. Det principielle i sagen er dog, at det må lægges til grund, at en fondsvedtægt kan kendes ugyldig som følge af bristende/urigtige forudsætninger, eller evt. en ugyldighedsgrund efter aftalelovens kap. 3. Det vi sældent ske; erfaringerne på dette område er få, men der findes dog yderligere sager herom, jf. ndf. i artiklen om Nyere afgørelser fra Civilstyrelsen.

Følgende litteratur blev påberåbt for Højesteret: ”Fonde og Foreninger” (6. udg. 2009), særligt kommentaren til § 1 og § 32. Eigil Lego Andersen i Henrik Juul m.fl. (red.): Vennebog til Lennart Lyng Andersen (2012) s. 15 ff.

Nogle bemærkninger om fondslovændringen i 2014

I orienteringen om lovændringer, domme m.v. varslede jeg, at der ville komme en supplerende artikel om lovprocessen.

1. Det er en ejendommelig form for lovgivning. Jeg har selv i årevis opfordret til, at der sker et "serviceeftersyn" af fondslovgivningen. Det er ikke det, der er sket her. Ændringerne i 2014 bygger på den noget specielle teknik, at der på de fleste punkter henvises til et udvalgsarbejde, der bygger på en hel anden tankegang end den, der hidtil har været den gængse inden for fondsretten, og hvor det efter min opfattelse på flere punkter unddrager sig erkendelsen, hvad der er skrevet – og ikke-skrevet. Betænkningen bag den ny erhvervsfondslov er skrevet af erhvervsfolk, der først og fremmest har haft erhvervslivets forhold for øje, og eksempelvis destinatarerne var ikke repræsenteret i udvalget. Det er derfor tankevækkende, at Justitsministeriet på de fleste punkter som begrundelse for en ændring af den almindelige fondslov henviser til, hvad erhvervsfondsudvalget har foreslået.

2. Det indebærer, at vi ikke har haft nogen faglig vurdering af eller debat om, hvorledes fondsretten generelt bør udformes, eller hvordan ikke-erhvervsdrivende fonde skal håndteres. Erfaringerne med de erhvervsdrivende fonde kan i en række tilfælde være misvisende, dels fordi man siden 1985 har haft to (meget) forskellige myndigheder til at håndtere fondsområdet, dels fordi der er principielle forskelle.

Disse forskelle er ikke kommet frem under lovprocessen. Der kan gives mange eksempler herpå, men blot følgende: Der er ikke i den nye lovs forarbejder antydning af overvejelser, om det stive kapital-system i fondslovens § 9 bør lempes eller opretholdes. Der er ikke antydning af overvejelser, om det stive samtykkesystem med hensyn til vedtægtsændringer (§ 32) bør lempes, selv om erhvervsfonds-

udvalget faktisk skriver noget om spørgsmålet. Og som et markant eksempel: Et af de spørgsmål, der hyppigst har været oppe siden 1984-ændringerne, er selvsuppleringen i en fondsbestyrelse. Dette spørgsmål overlevede erhvervsfondsudvalgets ellers ordrige rapport, og det berøres heller ikke i den lovgivning, jeg skriver om her. Der er heller ikke i forarbejderne overvejelser, om reglerne for vederlag til bestyrelsen og i det hele taget administrationsomkostningerne er tidsvarende.

3. Som nævnt i artiklen nedenfor blev justitsministeren spurgt, om ministeren ville tage initiativ til en sammenlægning af de to fondslove. Ministeren udtalte, at man på nogle punkter havde tilstræbt (fortsat) parallelitet mellem de to fondslove, men at der på andre punkter var tale om en forskellig regulering. Man fandt ikke – som også udtalt i høringsnotatet – at der burde stilles yderligere krav til de ikke-erhvervsdrivende fonde à la dem, Erhvervsfondsudvalget havde foreslået (og de fleste er nu gennemført).

I høringsnotatet konkluderes det:

"De nævnte forhold taler efter Justitsministeriets opfattelse for, at reglerne om henholdsvis erhvervsdrivende fonde og ikke-erhvervsdrivende fonde som hidtil reguleres i særskilte love. I forhold til spørgsmålet om én samlet fondslov finder Justitsministeriet endvidere, at der – i lyset af at Erhvervsfondsudvalget for kort tid siden har foretaget en tilbundsgående gennemgang af hele erhvervsfondsloven med henblik på at revidere denne – ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt grundlag for at overveje en sådan mere grundlæggende ændring af regelgrundlaget for fonde."

Her er der nogle problemer. For det første må det fastholdes, at en udvalgsrapport om en anden lov->

givning ikke bør tages som legitimation for, at alt er vellykket på området for en anden lovgivning trods de mange lighedspunkter. Jeg sætter også spørgsmålstegn ved, om rapporten er tilbundsående – den er omfangsrig, men den er ikke dækkende for de spørgsmål, som har vist sig gennem de seneste 30 år, og hvor flere i øvrigt er af nyere dato.

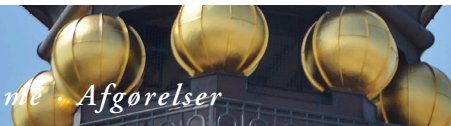
Dernæst er det jo klart, at man med et velfungerende register opfanger nogle problemer, som en løbende stikprøvekontrol ikke vil gøre det. Det er efter min bedømmelse med rette, at flere (advokatorganisationerne og LO) under høringen foreslog, at det overvejes at indføre et offentligt register for de ikke-erhvervsdrivende fonde. Altså genindføre Fondsregisteret, som man har gjort det i Norge. Justitsministeriet svarede, at man havde overvejet spørgsmålet men havde fundet,

”at der ikke er tilstrækkelig grundlag for at genindføre et register, også henset til de omkostninger, der er forbundet hermed. Det bemærkes

herved i øvrigt, at de oplysninger, der i givet fald ville være tilgængelige om de ikke-erhvervsdrivende fonde i et sådant register, vil kunne indhentes ved at give anmodning om aktindsigt til fondsmyndigheden.”

Det er en sørgelig tilstand, at man har følt sig nødsaget til at bruge aktindsigtsargumentet som belæg for, at der ikke er behov for en registreringsmyndighed. Og omkostningsspørgsmålet – der selvsagt skal tages alvorligt – er heller ikke en dækkende argumentation. Når man ser på, hvad fondene anvender i de senere år på administrationen, vil det være rimeligt, at man også kunne dække udgifterne til en adækvat myndighed. Mine seneste undersøgelser viser, at Civilstyrelsen som fondsmyndighed er ganske velfungerende, men det ligger i stikprøvekontrollens natur, at man ofte opdager uacceptable forhold for sent. Det er kombinationen af et register og et tilsyn, der er behov for. Efter min bedømmelse mangler der for de almindelige fonde mere åbenhed. 1991-lovæn-

Nogle bemærkninger om fondslovændringen i 2014

dringerne byggede på, at navnlig revisorerne skulle have en mere aktiv placering, når det gjaldt tilsynet med fonde. Man kan vist uden at fornærme nogen rejse spørgsmålet, om dette har været vellykket. En gennemgang af praksis tyder ikke på en positiv besvarelse. Man kan godt savne en mere (høflig) aggressivitet fra revisorerne side og en større forståelse for, at som fremhævet i forarbejderne, at ”de beslutninger, som bestyrelsen i en fond træffer, skal kunne begrundes alene i fondens formål og interesser” – som det hedder i forarbejderne til 2014-loven. Er det i en fonds interesse, at der sker en stadig akkumulation? Er det i en fonds interesse, at der sker en ensidige begunstigelse af ét formål på bekostning af de(t) andre? Er det i en fonds interesse, at der så relativt ofte optræder spørgsmål om overtrædelse af fondslovens § 31 om forbud mod uddeling til bestyrelsesmedlemmer m.v.

4. Justitsministeren svarede, at man på nogle punkter havde tilstræbt (fortsat) parallelitet mellem de

to fondslove, men at der på andre punkter var tale om en forskellig regulering. Man fandt ikke – som også udtalt i høringsnotatet – at der burde stilles yderligere krav til de ikke-erhvervsdrivende fonde. Det er utvivlsomt, at der ikke er mulighed for én fondslov. Historiske forskelle umuliggjorde det i 1984, hvor man havde muligheden, og den nye erhvervsfondslov skyder i den grad over målet, at de almindelige fonde – bortset fra ganske få? – ikke hører hjemme der.

5. Skal man kort beskrive, hvad der er sket med hensyn til de almindelige (ikke-erhvervsdrivende) fonde er svaret, at man har forhøjet den almindelige beløbsgrænse fra 250.000 kr. til 1. mio. kr. som et krav for at stifte en ny (ikke-erhvervsdrivende) fond. Man har også indføjet, at uddeling til mindreårige børn af stiftere, bestyrelsesmedlemmer m.v. ikke er tilladt.

Resten af ændringerne forekommer at være frynser.

Hvad spørger Folketinget om?

Det er nævnt ovenfor, at ændringerne af fondsloven i 2014 er foretaget uden et sagkyndigt udvalg. Arbejdet er foretaget i Justitsministeriets regie, og ministeriet har lænet sig kraftigt op ad et udvalg vedrørende erhvervsdrivende fonde, der var nedsat i Erhvervs- og vækstministeriets regie.

Folketinget forsynes med et fyldigt høringsnotat, og man kan se af dette, at reaktionerne på høringen har givet anledning til enkelte ændringer og korrektioner. Ingen af disse kan betegnes som væsentlige. Det har derfor interesse at se på, hvad Folketinget har spurgt om under behandlingen i Tinget.

Spørgsmålene falder i forskellige grupper:

(1) Nogle spørgsmål i relation til forholdet mellem forvaltningen af fondenes midler og revisionen var foranlediget af henvendelser til Folketinget fra FSR. De afspejler en standskonflikt mellem revisorer og banker, og Justitsministeriet udtalte, at man ikke ville foretage ændringer i det nuværende system.

(2) Et spørgsmål vedrørte muligheden for aktindsigt. Justitsministeren svarede her, at

”Efter den gældende § 46, stk. 1, 1. pkt., i fondsloven har enhver ret til hos told- og skatteforvaltningen at få kopi af en fonds vedtægter og årsregnskaber samt oplysning om, hvordan fondens bestyrelse er sammensat. Efter 2. pkt. finder §§ 30 og 34 i lov om offentlighed i forvaltningen tilsvarende anvendelse.

Med lovforslagets § 1, nr. 22, foreslås § 46, stk. 1, ændret, således at anmodninger om indsigt i fondes forhold fremadrettet rettes til Civilstyrelsen som fondsmyndighed og ikke – som i dag – til SKAT.

Med lovforslagets § 1, nr. 22, foreslås endvidere § 46 stk. 2, nyaffattet med henblik på at sikre fondsmyndighedens mulighed for at imødekomme en anmodning om indsigt i en fonds årsregnskaber, selvom der er tale om dokumenter, som Civilstyrelsen ikke nødvendigvis vil være i besiddelse af.

Med den foreslåede bestemmelse skabes der klarhed om, at fondsmyndigheden, med henblik på at imødekomme en anmodning efter stk. 1 om aktindsigt i en fonds årsregnskab, har mulighed for og pligt til at indhente dette fra fonden, hvis fondsmyndigheden ikke allerede er i besiddelse heraf.

For så vidt angår indsigt i fondes vedtægter og i oplysninger om bestyrelsens sammensætning, er fondsmyndigheden allerede i dag i besiddelse af disse oplysninger, jf. fondslovens § 6, stk. 2, § 32 og § 11, stk. 2, 1. pkt.

Med den foreslåede ændring af fondslovens § 11, stk. 2, 2. pkt., ... sikres det, at fondsmyndigheden også modtager oplysninger om ændringer af en fonds bestyrelse, og der indsættes en frist for fondenes fremsendelse af oplysninger herom på fire uger efter ændringens vedtagelse.

En anmodning om aktindsigt i forhold til disse oplysninger vil – på samme måde som det er tilfældet i dag – skulle behandles efter de almindelige regler om aktindsigt i offentlighedsloven. ...”

De nævnte bestemmelser i offentlighedsloven vedrører privatpersoners økonomiske forhold samt forretningshemmeligheder.

(3) Der blev spurgt om en fonds skatteforhold, hvis den faldt under den nye grænse på 1 mio. kr. i fondslovens § 1, stk. 6. Spørgsmålet er behandlet ovenfor i artiklen om lovændringerne. Det var selv-

Hvad spørger Folketinget om?

sagt relevant, og der skete yderligere en regulering under forhandlingerne i Folketinget.

(4) En særlig gruppe omfatter 6 spørgsmål, der er beslægtet med det forrige, her de fondsretlige konsekvenser af, at man indsatte 1 mio. kr.-grænsen i § 1, stk. 6, og i dispensationsbestemmelsen i § 8. Der gås noget i ring i disse spørgsmål, men svarene kan kondenseres således:

- ▶ Ministeren oplyser, at man ikke kan oplyse, hvor mange fonde, der vil falde under 1 mio. kr. grænsen.
- ▶ Det ligger i besvarelsene, at disse fonde, der falder uden for fondsloven, ikke har pligt til at lade sig opløse.
- ▶ Svaret på spørgsmål 3 er vigtigt, selv om man blot her bekræfter den hidtidige retstilstand:

”For så vidt angår fonde, der søges anmeldt til fondsmyndigheden med en startkapital på under 1 mio. kr., vil der – ligesom det er tilfældet i dag, når fonde anmeldes med en startkapital, der ligger under lovens nuværende minimumskapitalkrav – ikke være tale om en fond i fondslovens forstand, idet kapitalkravet i fondslovens § 8, stk. 1, ikke er opfyldt. Fondsloven vil dermed ikke finde anvendelse i forhold til den pågældende enhed.

På samme måde som i dag vil fondsmyndigheden dog i medfør af dispensationsadgangen i fondslovens § 8, stk. 2, i særlige tilfælde kunne tillade oprettelse af en fond, hvis kapital ikke opfylder minimumskapitalkravet.

Som anført under pkt. 2.10 i den kommenterede høringsoversigt til lovforslaget må dispensationsadgangen efter Justitsministeriets opfat-

telse antages at ville blive anvendt i et vist videre omfang end tidligere, såfremt det foreslåede forhøjede minimumskapitalkrav vedtages.”

Jeg har kommenteret dette svar i artiklen ovf. om lovændringerne i 2014 (under 1.4.11.).

Spørgsmål 9 vedrører navnlig de socialøkonomiske virksomheder. Spørger har dog misforstået de nye regler med hensyn til fonde, og ministeren svarer, at der ikke stilles krav om, at en fond supplerer op til 1 mio. kr.

Spørgsmål 10 og 11 tilføjer ikke noget nyt til besvarelsen af spørgsmål 3. Besvarelsen af spørgsmål 11 bør dog gengives, idet ministeren forsøger at uddybe besvarelsen:

”Ministeren bedes oplyse, om det er muligt at stifte en fond, hvis ikke kapitalkravene i fondsloven er opfyldt og hvor der ikke gives dispensation efter fondslovens § 8, stk. 2, eller om en sådan stiftelse er ugyldig med den virkning, at fondsdannelsen er en nullitet med den konsekvens, at aktiverne ikke kan anses for værende udskilt fra stifterens formue.”

Svar:

Som anført under pkt. 3.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger fortolkes fondslovens § 1, stk. 4, sammenholdt med lovens § 8, stk. 2 (om dispensation fra kapitalkravet) efter administrativ praksis således, at der ikke kan stiftes fonde med en kapital under lovens minimumskapitalkrav uden dispensation fra kapitalkravet. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 2.10 i den kommenterede høringsoversigt vedrørende lovforslaget og besvarelsen af spørgsmål nr. 3 vedrørende lovforslaget.

Justitsministeriet kan mere generelt oplyse, at det forhold, at en enhed ikke lever op til de lovkrav,➤

Hvad spørger Folketinget om?

der gælder vedrørende stiftelse, ikke nødvendigvis har den betydning, at der ikke er stiftet en juridisk person.

Ministeriet skal i den forbindelse henvise til Vestre Landsrets dom af 20. august 1996 (optrykt i UfR 1996.1393 V), hvor landsretten af de grunde, byretten havde anført, stadfæstede en afgørelse om afvisning af notering af adkomstforhold vedrørende en fast ejendom. Af byrettens afgørelse om afvisning fremgår bl.a. følgende:

”...det forhold, at F ikke kunne kvalificeres som en fond, ikke var ensbetydende med, at retsdannelsen ikke havde karakter af en anden juridisk person...”.

Hvorvidt en enhed, der ikke lever op til kravene for den type juridisk person, der var tiltænkt ved stiftelsen, er en nullitet, må i sidste ende afgøres ved domstolene, ligesom det i sidste instans er domstolenes afgørelse, om der i det konkrete tilfælde er stiftet en selvstændig juridisk person, herunder om – og i givet fald i hvilket omfang – de fondsretlige grundsætninger finder anvendelse for en sådan juridisk person.”

- Man kan konstatere, at i hvert ét parti ikke var tilfreds med svarene. Det hedder i Folketingets Retsudvalgs betænkning af 27. maj 2014, at

”Venstres medlemmer af udvalget finder det beklageligt, at der ikke med forslaget er forsøgt at Skaffe fuldstændig og forståelig klarhed om de hæftelsesmæssige forhold i relation til fonde, herunder fonde, der ikke opfylder kapitalkravet, jf. de stillede spørgsmål.”

Jeg synes ikke, at denne kritik er forståelig eller rimelig.

(5) Endelig blev justitsministeren spurgt, om ministeren ville tage initiativ til en sammenlægning af de to fondslove, og spørgeren pegede på, at reglerne om aktieselskaber og anpartsselskaber nu findes i samme lov. Ministeren svarede, at man på nogle punkter havde tilstræbt (fortsat) parallelitet mellem de to fondslove, men at der på andre punkter var tale om en forskellig regulering. Man fandt ikke – som også udtalt i høringsnotatet – at der burde stilles yderligere krav til de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Nogle nyere afgørelser fra Civilstyrelsen

Civilstyrelsen træffer løbende afgørelser vedrørende fortolkningen af den almindelige fondslov. Der sker ikke en officiel offentliggørelse af disse afgørelser, men der er tradition for, at "Fonde" (uden styrelsens indblanding) medtager nogle udvalgte afgørelser. En række afgørelser fra 1985-2009 og atter fra 2009 til nu vil blive omtalt og kommenteret i næste udgave af Fonde og Foreninger, der udkommer ultimo 2014 (titlen vil blive "Almindelige fonde og faglige foreninger", og heri ligger, at jeg i kommentarformen tager afsked med de erhvervsdrivende fonde. Baggrunden herfor er, at man efter min opfattelse har fjernet sig for langt fra fondenes verden).

Afgørelser vedrørende fondsbegrebet:

I Civilstyrelsens brev af 7. september 2010 (sag nr. 10-410-16381) udtalte Styrelsen, at der ikke forelå en fond i fondslovens forstand. Efter vedtægterne bestod bestyrelsen af 4 medlemmer, et medlem af hovedbestyrelsen for den stiftende forening, der skulle være formand, samt 3 medlemmer, der skulle udpeges hvert år i april måned. Fondsbestyrelsens opgaver var navnlig at indstille projekter til endelig godkendelse i stifters hovedbestyrelse samt udarbejde retningslinjer for tildeling af støtte. Retningslinjerne skulle godkendes af hovedbestyrelsen, der også skulle godkende årsregnskabet.

I Civilstyrelsens brev af 2. december 2011 (sag nr. 09-410-16049) bestod bestyrelsen i en fond med en kapital på 3 mio. kr. af præsidenten og generalsekretæren for en (meget stor) almennyttig organisation. Civilstyrelsen stillede krav om, at der blev udpeget et yderligere medlem. – Det må have været underforstået, at der skulle være tale om et uafhængigt bestyrelsesmedlem.

Opløsning af en fond:

Som nævnt ovf. i artiklen er opløsning af fonde et af de temaer, der har været drøftet i forbindelse med 2014-loven, og Civilstyrelsen har som nævnt oplyst, at man vil lempe på praksis vedrørende de kapitalmæssige betingelser for at tillade opløsning af en fond.

En mere sjældnen sagstype foreligger, hvor en fondsstifter eller en fondsbestyrelse i tilknytning til stiftelsen – eller dog hurtigt derefter – ønsker fonden opløst og midlerne tilbage til stifteren. Man "fortryder" fondsdannelsen, og oftest er det funderet i urigtige eller bristede forudsætninger. Højesteretsdommen af 5. september 2014 er et eksempel på denne sagstype, men den adskiller sig fra de øvrige bl.a. ved, at der fra fondsbestyrelsens side fra stiftelsen i 2000 var udført ganske store bestræbelser på at komme videre med fondens hovedformål.

Den ledende sag kom allerede i 1987, se referatet af Fondsregistrets afgørelser af 16. og 23. juli 1987 i Fonde og Foreninger (6. udg. 2009) s. 126-127. Allerede i stiftelsesfasen kom stifter – p.g.a. spekulationsforretninger – i økonomiske vanskeligheder. De almindelige betingelser for en fondsdannelse var opfyldt, og Fondsregistret udtalte, at der forelå en fond. Stifter kunne ikke "fortryde" dispositionen. – Der har været et par sager af samme indhold. En lidt mere kuriøs karakter har faktum i en sag fra 2002, hvor en fond var stiftet i 2000 med en kapital på 320.000 kr. I 2002 ansøgte stifter og fondsbestyrelsen om, at kapitalen blev tilbageført til stifter, idet man havde befundet sig i en vildfarelse med hensyn til regelsættet for fonde. Det viste sig, at man efterfølgende havde fundet ud af, at fonden var omfattet af fondsbeskatningsloven. >

Et nyt eksempel på sagstypen er en skrivelse af 13. marts 2014 i Civilstyrelsens sag 11-410-16818, hvor Civilstyrelsen fastholdt, at en fond var stiftet, og at stifterne havde påtaget sig en retlig forpligtelse til at indbetale stiftelseskapitalen. Der var herved lagt vægt på, at stifterne havde underskrevet vedtægterne, at fonden havde et formål, og at der var udpeget en selvstændig bestyrelse.

Fondens advokat fremførte navnlig to hovedsynspunkter:

(1) Der var tale om en kostbar bilsamling, der skulle færdiggøres på forskellig måde. Det var nu konstateret, at fonden ikke kunne kategoriseres som almenevelgørende, hvorfor en forudsætning var bristet. Det havde været afgørende for stifterne, at fonden var skatte- og afgiftsfri. Civilstyrelsen afviste dette synspunkt med en henvisning til den

aftaleretlige teori og praksis, hvoraf fremgår, at det som udgangspunkt er løftegiveren selv, der må bære risikoen for at have misforstået juraen.

(2) Advokaten anførte endvidere, at der ikke forelå noget eksternt formål. Da bilerne var sjældne, havde samlingen af fare for indbrud og tyveri altid været hemmeligholdt, og det var stifternes hensigt, at offentligheden først skulle have kendskab til samlingen, når den overdrages til et museum eller lignende. Civilstyrelsen afviste også dette synspunkt under henvisning til, at vedtægterne selv angav bl.a., at køretøjerne kunne udstilles, udlånes eller udlejes, eller medvirke i aktiviteter, herunder til veteranbiler i almindelighed.

Endelig fandt Civilstyrelsen, at der var proportionalitet mellem fondens formål og dens kapitalgrundlag.

Lov om fonde og visse foreninger

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde m.v.

§ 1. Lovens kapitel 1-12 gælder for fonde, leger, stiftelser og andre selvejende institutioner (fonde).

Stk. 2. Ved en fond forstås i denne lov en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, til varetagelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål, der skal kunne efterleves i en årrække, hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue.

Stk. 3. Væsentlige gaveydere og bidragsydere m.v. sidestilles i alle henseender med fondens stifter. Oplysninger om væsentlige gavegivere og bidragsydere m.v., som tildeler fonden midler efter fondens stiftelse, skal indsendes til fondsmyndigheden senest fire uger efter fondens modtagelse af midlerne.

Stk. 4. Loven omfatter ikke:

- 1) fonde, som er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne,
- 2) fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service og dagtilbudsloven, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver,
- 3) folkekirkens selvejende institutioner, trossamfund og godkendte uddannelsesinstitutioner, så-

fremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver,

4) fonde, der er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde,

5) fonde, der i medfør af § 1, stk. 4 og 5, i lov om erhvervsdrivende fonde ikke er omfattet af nævnte lov,

6) selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden lovgivning, og

7) selvejende institutioner, hvis drift overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, og som er undergivet tilsyn af det offentlige, hvis det i institutionens vedtægt er fastsat, at det offentlige træffer bestemmelse om anvendelse af institutionens midler i tilfælde af dennes opløsning.

Stk. 5. Fondsmyndigheden kan bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet et vist statsligt, regionalt eller kommunalt tilsyn, helt eller delvis skal være undtaget fra loven. En fond kan dog ikke undtages fra loven, hvis den myndighed, der varetager et tilsyn som anført i 1. pkt., er stifter af fonden.

Stk. 6. Fonde, hvis aktiver ikke udgør 1 mio. kr. eller derover, er ikke omfattet af loven. Bestemmelserne i § 6, stk. 1, § 7, § 8, stk. 1, 2. pkt., og kapitel 9 gælder dog også for disse fonde.

Stk. 7. Reglerne i §§ 38 og 59 gælder også for fonde, som falder uden for lovens område efter stk. 4, nr. 1-3, 6 eller 7, eller stk. 6, eller som er undtaget fra loven i medfør af stk. 5. Afgørelse træffes af den pågældende tilsynsmyndighed.

§ 2. Lovens kapitel 13 gælder for:

1) arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, som medlemmerne hører til, og

2) foreninger, hvis midler hovedsagelig består af bidrag fra de i nr. 1 nævnte foreninger, såfremt foreningen har som et formål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, som medlemmerne hører til.

Stk. 2. Loven omfatter ikke foreninger, hvis aktiver ikke overstiger 250.000 kr.

Kapitel 2

Navn

§ 3. Fonde skal i deres navn benytte ordet ”fond”.

Stk. 2. En fonds navn og hjemsted (hovedkontor) skal angives på fondens breve og tryksager.

Kapitel 3

§§ 4-5. (Ophævet).

Kapitel 4

Vedtægt

§ 6. For en fond skal der oprettes en vedtægt (fundats). Denne skal indeholde angivelse af:

1) fondens navn og eventuelle binavne,

2) fondens stifter (stiftere),

3) den kommune her i landet, hvor fonden skal have sit hjemsted (hovedkontor),

4) fondens formål,

5) størrelsen af fondens aktiver og egenkapital ved oprettelsen,

6) eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre,

7) antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,

8) regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret, og

9) anvendelse af overskud.

Stk. 2. Vedtægten skal senest 3 måneder efter oprettelsen indsendes til fondsmyndigheden samt til told- og skatteforvaltningen.

Lov om fonde og visse foreninger

§ 7. Bestemmelser i en vedtægt, der tillægger medlemmer af en bestemt familie eller visse familier fortrinsret til uddeling fra en fond, har ikke retsvirkning efter deres indhold, i det omfang fortrinsretten rækker videre end til personer, der lever på stiftelsestidspunktet, og til een i forhold til disse ufødt generation.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder tilsvarende for bestemmelser i en vedtægt, der tillægger medlemmer af en bestemt familie eller visse familier fortrinsret til at indtage en bestemt stilling eller til på anden måde, herunder i form af arbejdsvederlag, at oppebære økonomiske ydelser fra fonden eller fra en virksomhed, hvorover fonden har en bestemmende indflydelse. Dette gælder dog ikke hverv som medlem af bestyrelsen.

Kapitel 5

Kapital

§ 8. En fond skal ved oprettelsen have aktiver på mindst 1 mio. kr. Aktiverne og egenkapitalen skal stå i rimeligt forhold til formålet.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., kan fondsmyndigheden i særlige tilfælde tillade oprettelse af en fond med aktiver under 1 mio. kr.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., gælder ikke for fonde, der stiftes i henhold til et testamente, der er oprettet før den 1. januar 1985.

§ 9. En fonds bestyrelse må kun med fondsmyndighedens samtykke uddele:

1) de aktiver, der forelå ved fondens stiftelse, eller hvad der træder i stedet herfor,

2) de aktiver, som senere tilfalder fonden som arv eller gave, eller hvad der træder i stedet herfor, medmindre arveladeren eller giveren har bestemt, at aktiverne skal anvendes til uddeling, og

3) de aktiver, der modsvarer overskud, som er henlagt til konsolidering af fondens formue.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, kan en fonds bestyrelse uddele de aktiver, som senere tilfalder fonden som gave, hvis gaven udgør et ubetydeligt beløb efter fondens forhold og det klart må antages at have været gavegivers ønske, at gaven skal anvendes til uddeling.”

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan en fonds bestyrelse uden fondsmyndighedens samtykke uddele aktiver svarende til det foregående regnskabsårs nettokursgevinster, som efter reglerne i kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven skal medregnes ved opgørelsen af fondens skattepligtige indkomst. Bestyrelsens beslutning om at anvende aktiverne til uddeling skal være truffet inden 6 måneder efter det foregående regnskabsårs afslutning. I øvrigt finder § 29, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. De aktiver, der er nævnt i stk. 1, må kun overdrages eller pantsættes efter regler, der fastsættes af justitsministeren, eller med fondsmyndighedens samtykke, jf. dog stk. 3.

Stk. 5. Den i stk. 1 og 4 nævnte rådighedsindskrænkning skal i videst muligt omfang sikres ved notering, tinglysning eller på anden måde.

Stk. 6. Det kan bestemmes i vedtægten, at de i stk. 1 nævnte aktiver skal anvendes til uddeling i løbet af et nærmere fastsat tidsrum.

Lov om fonde og visse foreninger

§ 10. Medmindre andet er bestemt i vedtægten, skal en fonds midler være anbragt efter regler, der fastsættes af justitsministeren. Fondens midler kan forblive anbragt i den form, i hvilken de er skænket eller udlagt på skifte.

Kapitel 6

Ledelse

§ 11. En fond ledes af en bestyrelse. Bestyrelsen må kun med fondsmyndighedens tilladelse udgøres af mindre end 3 medlemmer eller af en juridisk person eller kollektiv enhed.

Stk. 2. En fortegnelse over medlemmerne af bestyrelsen skal senest 3 måneder efter fondens oprettelse indsendes til fondsmyndigheden. Meddelelse om ændringer af bestyrelsens sammensætning skal indsendes til fondsmyndigheden senest 4 uger efter ændringens vedtagelse.

Stk. 3. Bestyrelsen kan ansætte en eller flere direktører.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 12-17 finder ikke anvendelse, når bestyrelsen i en fond udgøres af en juridisk person eller en kollektiv enhed.

§ 12. Bestyrelsesmedlemmer og direktører skal være myndige og må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7. Direktører og mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne skal være bosat her i landet, medmindre fondsmyndigheden undtager fra dette krav eller kravet strider mod internationale forpligtelser.

§ 13. Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid udtræde af bestyrelsen.

Stk. 2. Et bestyrelsesmedlem skal udtræde, såfremt den pågældende er under konkurs.

Stk. 3. Et bestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i en handling, som gør den pågældende uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen, skal udtræde af bestyrelsen.

Stk. 4. Et bestyrelsesmedlem, som på grund af læn- gerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at beklæde hvervet som medlem af bestyrelsen, eller som har vist sig uegnet, skal udtræde af bestyrelsen.

§ 14. Fondsmyndigheden kan afsætte et bestyrelsesmedlem eller en direktør, der ikke opfylder betingelserne i § 12. Fondsmyndigheden kan endvidere afsætte et bestyrelsesmedlem, der ikke opfylder kravene i oprettelsesdokumentet for fonden eller vedtægten, eller som skal udtræde af bestyrelsen efter reglerne i § 13, stk. 2-4.

§ 15. Ved et bestyrelsesmedlems afgang udpeges det nye medlem i overensstemmelse med vedtægten.

Stk. 2. Sker udpegning ikke i overensstemmelse med vedtægten, foretages den af fondsmyndigheden.

§ 16. Stifteren, dennes ægtefælle eller personer, der er knyttet til de nævnte personer ved slægt- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller sidelinjen så nært som søskende, kan ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal.

Lov om fonde og visse foreninger

Stk. 2. Stiftes en fond af et selskab, kan en person, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital i selskabet, ikke uden fondsmyndighedens samtykke udgøre bestyrelsens flertal sammen med de personer, der er knyttet så nært til den pågældende som angivet i stk. 1, ligesom de sidstnævnte personer heller ikke uden fondsmyndighedens samtykke kan udgøre bestyrelsens flertal.

§ 17. Lovens bestemmelser om bestyrelsesmedlemmer finder tilsvarende anvendelse på suppleanter for disse.

§ 18. Vederlag til bestyrelsesmedlemmer må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om vederlagets størrelse. Et vederlag, der ikke er fastsat i overensstemmelse med disse regler, skal godkendes af fondsmyndigheden.

Stk. 3. Fondsmyndigheden kan nedsætte et vederlag, der findes for højt.

§ 19. Et bestyrelsesmedlem eller en direktør må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem fonden og den pågældende selv eller om søgsmål mod den pågældende selv eller om aftaler mellem fonden og tredjemand eller søgsmål mod tredjemand, hvis den pågældende deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod fondens.

§ 20. Formanden skal sørge for, at bestyrelsen holder møde, når dette er nødvendigt, og skal påse, at samtlige medlemmer indkaldes.

Stk. 2. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når halvdelen af medlemmerne eller det højere antal, som

foreskrives i vedtægten, er til stede. Medmindre vedtægten bestemmer andet, træffer bestyrelsen beslutning ved simpelt stemmeflertal, og formandens stemme er i tilfælde af stemmelighed afgørende.

Stk. 3. Over forhandlingerne i bestyrelsen skal der føres referat, der underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer. Et bestyrelsesmedlem eller en direktør, der ikke er enig i bestyrelsens beslutning, har ret til at få sin mening tilført referatet. Bestyrelsen skal sørge for, at referatet opbevares forsvarligt.

§ 21. Fondens bestyrelse må kun med fondsmyndighedens samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes.

Kapitel 7

Årsregnskab og revision

§ 22. Fonde skal aflægge årsregnskab, der skal udarbejdes i overensstemmelse med god regnskabskik.

Stk. 2. Årsregnskabet skal underskrives af bestyrelsen inden 6 måneder efter regnskabsårets slutning.

§ 23. Bestyrelsen skal sørge for, at fondens regnskab undergives revision, og at der til enhver tid er udpeget en eller flere revisorer.

Stk. 2. Havde fonden i det forudgående regnskabsår en egenkapital på 3 mio. kr. eller derover, skal mindst en af revisorerne være statsautoriseret eller registreret revisor. I andre fonde kan fondsmyndigheden kræve, at mindst en af revisorerne skal være statsautoriseret eller registreret revisor.

Lov om fonde og visse foreninger

Stk. 3. Bestyrelsen skal senest 3 måneder efter udpegelsen sende fondsmyndigheden meddelelse om, hvem der er udpeget til revisor. Er den udpegede revisor ikke statsautoriseret eller registreret revisor, skal der sammen med meddelelsen indsendes en erklæring fra revisor om, at denne er indforstået med i forbindelse med revisionen at påse, at bestemmelserne i loven, regler fastsat i medfør af loven samt fondens vedtægt er overholdt.

§ 24. Revisor skal være myndig og må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7. Revisor skal have bopæl her i landet, medmindre fondsmyndigheden undtager fra dette krav eller kravet strider mod internationale forpligtelser.

Stk. 2. Revisor må ikke være:

- 1) medlem af fondens bestyrelse eller direktion,
- 2) en person, som står i afhængighedsforhold til fonden, til medlemmer af dens bestyrelse eller direktion eller til funktionærer, som har til opgave at sørge for eller kontrollere bogføringen eller forvaltningen af midlerne, eller
- 3) en person, der er knyttet til fondens bestyrelse, direktion eller de i nr. 2 nævnte funktionærer ved ægteskab, fast samlivsforhold, slægtskab eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller i side-linjen så nært som søskende.

Stk. 3. En revisor kan afsættes af fondsmyndigheden, såfremt revisor ikke opfylder de i § 13, stk. 2-4, nævnte krav, eller såfremt denne ikke opfylder betingelserne i stk. 1 og 2.

§ 25. Revisor skal revidere årsregnskabet i overensstemmelse med god revisionsskik. Revisor skal i den forbindelse foretage en kritisk gennemgang

af fondens regnskabsmateriale og dens forhold i øvrigt, herunder overholdelsen af reglerne i denne lov, regler fastsat i medfør af loven samt fondens vedtægt. Revisor skal herunder efterkomme de krav vedrørende revisionen, som måtte blive stillet af fondsmyndigheden.

Stk. 2. Bestyrelse og direktion skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, som denne finder nødvendige, og skal sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som denne anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv.

Stk. 3. Revisor skal ved en påtegning på årsregnskabet bekræfte, at det er revideret. Påtegningen skal indeholde oplysninger om den stedfundne revision og om eventuelle bemærkninger, den har givet anledning til.

Stk. 4. Har revisionen givet anledning til bemærkninger, eller finder revisor i øvrigt anledning til at påtale fondens forhold, skal revisor indsende meddelelse herom til fondsmyndigheden.

§ 26. En tiltrædende revisor skal rette henvendelse til den fratrædende revisor, der har pligt til over for denne at give oplysning om baggrunden for sin fratræden.

§ 27. Lovens bestemmelse om revisorer finder tilsvarende anvendelse på revisorsuppleanter.

§ 28. §§ 23-25 gælder ikke for fonde, der er undergivet statslig eller kommunal revision. Revisor skal dog give meddelelse om fondens forhold til fondsmyndigheden i overensstemmelse med § 25, stk. 4.

Stk. 2. § 23 gælder ikke, hvis en advokat har påtaget sig at udfærdige fondens regnskaber og at påse de forhold, der er nævnt i § 25, stk. 1. §§ 24-27 finder tilsvarende anvendelse på den pågældende advokat.

Lov om fonde og visse foreninger

Stk. 3. §§ 23-24 gælder ikke, hvis en godkendt forvaltningsafdeling har påtaget sig de i stk. 2 nævnte opgaver. §§ 25-27 finder tilsvarende anvendelse på den pågældende forvaltningsafdeling.

Kapitel 8

Uddeling og overskudsanvendelse

§ 29. Med fradrag af henlæggelser efter stk. 2 påhviler det bestyrelsen at anvende årets overskud til de formål, der er fastsat i vedtægten. Anvendelsen kan udskydes til et senere regnskabsår, hvis det er af betydning for opfyldelsen af fondens formål.

Stk. 2. Bestyrelsen kan foretage rimelige henlæggelser af årets overskud til konsolidering af fondens formue. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 30. Såfremt uddelingen til formålet står i klart misforhold til fondens midler, kan fondsmyndigheden henstille til bestyrelsen at overveje at søge uddelingen forøget eller nedsat.

Stk. 2. Må uddelingens størrelse anses for at indebære fare for en krænkelse af fondens vedtægt, kan fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen pålægge bestyrelsen at foretage de fornødne dispositioner med henblik på en forøgelse eller nedsættelse af uddelingen.

§ 31. Bestyrelsen kan ikke tillægge stiftere, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden, andre ydelser end et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang. Tilsvarende gælder for de nævnte personers mindreårige børn og den, der er knyttet til en af de nævnte personer ved ægteskab eller fast samlivsforhold.

Stk. 2. Bestyrelsen kan ikke yde lån eller stille sikkerhed for lån til de personer, der er nævnt i stk. 1.

Kapitel 9

Ændringer af vedtægten m.v.

§ 32. Fondsmyndigheden kan efter indstilling fra bestyrelsen tillade, at en bestemmelse i vedtægten ændres. Det kan herunder tillades, at fonden sammenlægges med andre fonde, eller at en fond, hvis midler ikke står i rimeligt forhold til formålet, opløses ved uddeling af kapitalen.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse, uanset om der i vedtægten er tillagt bestyrelsen eller andre ret til at ændre vedtægten.

Lov om fonde og visse foreninger

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at visse vedtægtsbestemmelser kan ændres af bestyrelsen alene.

§ 33. Fondsmyndigheden kan efter forhandling med bestyrelsen beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, når bestemmelsen er uigennemførlig eller har vist sig klart uhensigtsmæssig.

Stk. 2. Fondsmyndigheden kan efter forhandling med bestyrelsen beslutte, at en fond, hvis midler er klart utilstrækkelige til at opfylde formålet, skal sammenlægges med andre fonde eller opløses ved uddeling af kapitalen.

Stk. 3. Fondsmyndigheden kan beslutte, at en vedtægtsbestemmelse skal ændres, hvis den strider mod lovgivningen eller oprettelsesdokumentet for fonden.

§ 34. Justitsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved opløsning eller sammenlægning af fonde.

Kapitel 10

Fondsmyndigheden

§ 35. (Ophævet)

§ 36. Fondsmyndighed efter denne lov udøves af justitsministeren.

§ 37. Fondsmyndigheden kan af fondens bestyrelse, revisor eller andre, der har kendskab til fondens forhold, forlange de oplysninger, der efter fondsmyndighedens skøn er nødvendige til varetagelse af opgaverne efter denne lov, herunder til afgørelse af, om et forhold er omfattet af lovens bestemmelser.

Stk. 2. Fondsmyndigheden kan meddele påbud til bestyrelsesmedlemmer, direktører og revisorer om at bringe forhold, der strider mod bestemmelser i loven eller forskrifter fastsat i medfør af loven, i overensstemmelse med bestemmelserne.

§ 38. Fondsmyndigheden træffer bestemmelse om, i hvilket omfang videregående regler om tilsyn i stadfæstede fondes vedtægter skal gælde ved siden af lovens almindelige regler.

§ 39. Til dækning af udgifterne ved administrationen af denne lov kan der opkræves betaling fra de enkelte fonde, jfr. § 45, stk. 1, nr. 3.

Kapitel 11

Erstatning

§ 40. Bestyrelsesmedlemmer og direktører, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet fonden skade, er pligtige at erstatte denne.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til revisorer. Er et revisionselskab valgt til revisor, er både revisionselskabet og den revisor, hvem revisionen er overdraget, erstatningsansvarlige.

Stk. 3. Erstatningen kan nedsættes, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

§ 41. Beslutning om anlæggelse af søgsmål mod bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer eller tredjemand kan træffes af bestyrelsen eller fondsmyndigheden.

Lov om fonde og visse foreninger

§ 42. Søgsmål mod bestyrelsesmedlemmer, direktører eller revisorer kan anlægges ved retten på det sted, hvor fonden har sit hjemsted.

Kapitel 12

Straf og administrative bestemmelser m.v.

§ 43. Overtrædelse af § 6, stk. 2, § 11, stk. 2, § 23, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, § 25, stk. 1, 3. pkt., eller § 26 straffes med bøde.

Stk. 2. Med bøde straffes den, der

- 1) uddeler aktiver i strid med § 9, stk. 1 og 3, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, eller
- 2) undlader at efterkomme påbud efter § 23, stk. 2, 2. pkt., § 30, stk. 2, § 37, stk. 2, eller
- 3) undlader at indsende meddelelse efter § 25, stk. 4, eller
- 4) undlader at afgive oplysninger efter § 37, stk. 1.

Stk. 3. Grov eller gentagen overtrædelse af § 18, stk. 1 og 2, § 21 og § 31 straffes med bøde.

Stk. 4. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150-152 og 154-157 finder tilsvarende anvendelse på den, som er udpeget som revisor i medfør af § 23, stk. 1. For så vidt angår dennes medarbejdere finder samme lovs §§ 144, 152 og 155 tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.

§ 44. Røber bestyrelsesmedlemmer, direktører eller revisorer ubeføjet, hvad de under udøvelsen af deres hverv har fået kendskab til, straffes de med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

§ 45. Justitsministeren kan fastsætte regler om

- 1) indsendelse af vedtægter, meddelelser m.v.,
- 2) beregningen af fondens kapital, hvor denne helt eller delvis indbetales i andre værdier end kontante midler,
- 3) betaling i henhold til § 39,
- 4) indholdet og udformningen af årsregnskaber og
- 5) betaling for udlevering af oplysninger fra fondsmyndigheden om fondes forhold.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af stk. 1, nr. 1 og 4, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 46. Enhver har ret til hos fondsmyndigheden at få kopi af en fonds årsregnskaber. §§ 30 og 34 i lov om offentlighed i forvaltningen finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En fond har pligt til hurtigst muligt og inden for 2 uger at indsende kopi af årsregnskaber til fondsmyndigheden på dennes anmodning til brug for behandling af en anmodning efter stk. 1.

Lov om fonde og visse foreninger

Kapitel 13

Regler om visse foreninger

§ 47. (Ophævet)

§ 48. For en forening skal der oprettes en vedtægt. Denne skal indeholde angivelse af:

- 1) foreningens navn,
- 2) den kommune her i landet, hvor foreningen skal have sit hjemsted (hovedkontor),
- 3) foreningens formål,
- 4) antallet af ledelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges,
- 5) medlemmernes indbyrdes forhold, herunder indtræden og udtræden af foreningen,
- 6) medlemmernes hæftelse for foreningens forpligtelser,
- 7) regnskabsaflæggelse, herunder regnskabsåret, og
- 8) foreningens ophør.

Stk. 2. Vedtægten skal senest 3 måneder efter foreningens oprettelse indsendes til told- og skatteforvaltningen. Vedtægtsændringer skal indsendes senest 4 uger efter ændringens vedtagelse.

§ 48 a. Forøges aktiverne i en forening som nævnt i § 2, stk. 1, fra 250.000 kr. eller derunder, jf. § 2, stk. 2, til over 250.000 kr., skal ledelsen senest 3 måneder herefter indsende vedtægt og fortegnelse over ledelsens medlemmer, jf. § 48, stk. 2, 1. pkt., og § 49, stk. 2, 1. pkt. til told- og skatteforvaltningen.

§ 49. En forening skal udpege en bestyrelse eller en anden ledelse.

Stk. 2. En fortegnelse over medlemmerne af ledelsen skal senest 3 måneder efter foreningens oprettelse indsendes til told- og skatteforvaltningen. Meddelelse om senere ændringer af ledelsens sammensætning skal indsendes senest 4 uger efter ændringens vedtagelse.

§ 50. En forening skal udarbejde årsregnskab i overensstemmelse med god regnskabskik.

Stk. 2. Årsregnskabet skal underskrives af ledelsen inden 6 måneder efter regnskabsårets afslutning.

§ 51. Foreningen skal udpege en eller flere revisorer. Havde foreningen i det forudgående regnskabsår aktiver på 3 mill. kr. eller derover, skal mindst en af revisorerne være statsautoriseret eller registreret revisor.

Stk. 2. Revisor skal revidere årsregnskabet i overensstemmelse med god revisionskik og herunder foretage en kritisk gennemgang af foreningens regnskabsmateriale og dens forhold i øvrigt.

Stk. 3. Ledelsen skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, som denne finder nødvendige, og skal sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som denne anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv.

Stk. 4. Revisor skal ved en påtegning på årsregnskabet bekræfte, at det er revideret. Påtegningen skal indeholde oplysninger om den stedfundne revision og om eventuelle bemærkninger, den har givet anledning til.

§ 52. (Ophævet).

Lov om fonde og visse foreninger

§ 53. Til dækning af udgifterne ved administrationen af denne lov kan der opkræves betaling fra de enkelte foreninger. Der er udpantningsret for beløbet.

§ 54. Overtrædelse af § 48, stk. 2, § 48 a, og § 49, stk. 2, straffes med bøde.

§ 55. Justitsministeren kan fastsætte regler om

- 1) indsendelse af vedtægter og meddelelser,
- 2) betaling i henhold til § 53,
- 3) beregningen af foreningens aktiver,
- 4) forhøjelse af beløbsgrænserne i § 2, stk. 2, og § 48 a og
- 5) indholdet og udformningen af årsregnskabet.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af stk. 1, nr. 1 og 5, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 56. Enhver har ret til hos told- og skatteforvaltningen at få kopi af en forenings årsregnskaber. §§ 30 og 34 i lov om offentlighed i forvaltningen finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En forening har pligt til hurtigst muligt og inden for 2 uger at indsende kopi af årsregnskaber til told- og skatteforvaltningen på dennes anmodning til brug for behandling af en anmodning efter stk. 1.

Stk. 3. Skatteministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om betaling for udlevering af de i stk. 1 nævnte kopier og oplysninger.

Kapitel 14

Ikrafttrædelsesbestemmelser

.....

Lov nr. 734 af 25. juni 2014 har følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. september 2014.

Stk. 2. For fonde, der er stiftet før lovens ikrafttræden, indebærer § 1, stk. 2, i lov om fonde og visse foreninger som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, ikke krav om ændringer i forhold til sammensætningen af fondens bestyrelse. Endvidere finder § 6, stk. 1, nr. 2, i lov om fonde og visse foreninger som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, ikke anvendelse for disse fonde.

Stk. 3. For fonde, der som følge af denne lovs § 1, nr. 5, ved lovens ikrafttræden ikke længere er omfattet af lov om fonde og visse foreninger, jf. dog § 1, stk. 4, 2. pkt., der bliver § 1, stk. 6, 2. pkt., og som dermed overgår fra skattepligt efter fondsbeskatningsloven til skattepligt efter selskabs-skattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, finder reglerne om ophørsbeskatning i selskabsskattelovens § 5, stk. 4, jf. fondsbeskatningslovens § 2, stk. 1, ikke anvendelse. Overgangen til beskatning efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, sker for disse fonde fra det førstkommande indkomstår efter lovens ikrafttræden.

Alm. Brand Bank
Arbejdernes Landsbank
BankNordik
Borbjerg Sparekasse
Broager Sparekasse
Danske Andelskassers Bank
Den Jyske Sparekasse
Djurslands Bank
Dragsholm Sparekasse
Dronninglund Sparekasse
Fanø Sparekasse
Faster Andelskasse
Flemløse Sparekasse
Frørup Andelskasse
Frøs Herreds Sparekasse
Frøslev-Møllerup Sparekasse
Fynske Bank
Fælleskassen
Grønlandsbanken
Hals Sparekasse
Hvidbjerg Bank
Jutlander Bank
Klim Sparekasse
Kreditbanken
Københavns Andelskasse
Langå Sparekasse
Lollands Bank
Merkur, Den Almennyttige Andelskasse
Middelfart Sparekasse

Møns Bank
Nordfyns Bank
Nordjyske Bank
Nørresundby Bank
Refsnæs Sparekasse
Ringkjøbing Landbobank
Rise Sparekasse
Rønde Sparekasse
Salling Bank
Saxo Privatbank
Skjern Bank
Sparekassen Balling
Sparekassen Bredebro
Sparekassen Den lille Bikube
Sparekassen Djursland
Sparekassen for Nr. Nebel og Omegn
Sparekassen Fyn
Sparekassen Kronjylland
Sparekassen Sjælland
Sparekassen Thy
Sparekassen Vendsyssel
Stadil Sparekasse
Søby-Skader-Halling Sparekasse
Sønderhå-Hørsted Sparekasse
Totalbanken
Ulfborg Sparekasse
vestjyskBANK
Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse
Østjydsk Bank

Forvaltningsinstituttet
for Lokale Pengeinstitutter

Forvaltningsinstituttet for Lokale Pengeinstitutter
Toldbodgade 33 · Postboks 9019 · 1022 København K · Tlf. 3369 1777 · Fax 3314 9796
E-mail: forv@forvaltningsinst.dk · www.forvaltningsinst.dk